

Seçimin Değerlendirilmesi...

Atatürk Cumhuriyeti'nin temel değerlerine karşı saldırılar, Başbakan'ın basın ve basın özgürlüğüne karşı çıkışları, Ergenekon davası ve ona bağlı olarak telefon dinlemeleri aydın kesimde etkisini gösterdi ve sessiz çoğunluğun AKP aleyhine harekete geçmesine neden oldu.

Alev COŞKUN

29 Mart 2009 yerel seçimleri, gelişimi, kampanya dönemi ve sonuçları nedeniyle Türk siyasal yaşamında önemli bir yer tutacaktır. İleride bugünlerin tarihini yazacak siyasal analizciler bu seçimlerin sonuçlarını ele alıp, ciddi değerlendirmeler yapacaklardır.

29 Mart yerel seçimleri, belediye başkanlarının, il genel meclisi üyelerinin, belediye meclis üyelerinin, yurt çapında seçimleri olmaktan çıkmış, yerel seçim boyutlarını aşarak bir genel seçim niteliğine bürünmüştü.

Bu niteliği kazanmasında, AKP'nin süregelen politikaları ne derece belirgin olduysa, Başbakan Erdoğan'ın bizzat bu seçimi yerel seçim düzeyinden çıkarıp hemen her ilde miting yaparak genel seçim niteliğine büründürmesi de etkili olmuştur.

Referandum

Üstelik Başbakan Erdoğan bu mitinglerde yerel konuları bıraktı, dikkatleri sürekli genel politik konulara yoğunlaştırdı.

Tüm gayretini AKP'nin yüzde 47'lik oy oranını korumaya, hatta bu oranın üzerine taşımaya çalıştı. 29 Mart seçimlerini adeta, AKP'nin ve bizzat kendi kişiliğinin temel kavgası haline dönü-

türdü.

Bu nedenlerle 29 Mart yerel seçimleri, bir genel seçim havasını aşarak, bir referandum niteliğine dönüştü.

Erdoğan adeta muhalefete ve kendi politikasını onaylamayanlara halktan alacağı yüzde 47'yi aşan oy desteği ile kesin ve sert bir yanıt vermek istiyordu.

Gazetelere de yükleniyor ve hatta, bu nedenle 30 Mart'ta "Manşeti millet atacak" diyordu.

Bu çerçevede, Cumhuriyet'in (31.03.2009) tarihli başyazısında belirtildiği gibi Erdoğan referandum dönüşürdüğü bu seçimlerden ciddi yaralar ve kayıplar alarak çıkmıştır.

İniş geçiş

Bu seçimde, 2002 yılından beri yükselen AKP eğrisi yükselmesini durdurup aşağıya doğru eğilmiştir. Bilimsel deyişle, AKP'nin yükselen grafikteki eğrisi aşağıya yönelmiştir.

Türk siyasal yaşamında daha önceleri defalarca görüldüğü gibi bir siyasal partinin yükseliş eğrisi eğilmeğe başlayınca, bu kaygan zeminde artık duramaz, aşağıya gidis sürer.

AKP'nin durumu bir hezimet midir? Yoksa bir başarı mıdır?

Bu noktada "hezi-

met", "başarı" gibi nitelermeler yanlış değerlendirmelerdir.

AKP, il genel meclisi seçimlerinde aldığı yüzde 38.87 oy oranı ile halen Türkiye'de birinci partidir. Ama 2007 seçimlerine göre yüzde 8 oy kaybetmiş bir partidir, yani yaralıdır.

Başbakan'ın seçim sonuçlarının ortaya çıktığı 29 Mart gece yarısı yaptığı konuşmada çok üzgün olduğu anlaşılıyordu. Parlamentodaki iki muhalefet partisinden daha fazla oy aldığını söyledi. Çok üzgündü, kendisine göre gerekçeler yaratıyordu.

Ancak oyları daha da düşerek Türkiye genelinde yüzde 38.87'de kaldı. Bu durumda CHP ile MHP'nin oyları toplamı (23.16+16.12) olan yüzde 39.28'in altında kalmış oluyor. Böylece seçim gecesi söylediğini tutturamadı.

Meclis'te bulunan partiler yönünden konuyu inceleyerek, aşağıdaki tablo ile karşılaştırmaktayız:

Meclis'te yer alan muhalefet partilerinin (CHP+MHP+DTP+DSP+BBP) toplam oyu yüzde 49.83'ü bulmaktadır ki, AKP'nin 2007'de aldığı Meclis'teki oy oranından daha yüksektedir.

Yenilgi

Bu oranlara Meclis'te olmamakla birlikte SP ve DP'nin de oyları katılırsa, AKP'ye karşı olan siyasal cephenin toplam oyu yüzde 59.47'i bulmaktadır. Bu da Erdoğan'ın referandumda çevirdiği bu seçimde çok ciddi bir yenilgiye uğradığını gösterir.

Bu seçimlerde MHP, SP, DTP ve DP önemli varlık göstermişlerdir. Önümüzdeki genel seçimlerde SP, DTP ve DP'nin yüzde 10 barajını aşmalarını

beklemek yanıltıcı olmaz.

Bu rakamlar karşısında Erdoğan ve yandaşlarının artık eski "çalımlarını" ve "rahatlıklarını" sürdürmeleri beklenmemelidir.

Kanımca, bu seçimlerin asıl galibi, Atatürk ilkeleri ve laik Cumhuriyete bağlılıktan ayrılınmamasını isteyen "sessiz çoğunluktur."

Trakya'da, tüm Batı Anadolu'da, Antalya, Mersin, Ankara İstanbul ve tüm Türkiye'de daha önce sesi çıkmayan, seçimlerde fazla aktif olmayan, hatta seçimlere gitmeyen "sessiz çoğunluk" sandığa giderek tercihini ortaya koymuştur.

Seçimlerde çok yüksek bir katılımın (yüzde 84 civarı) gerçekleşmesi, kararsızların tercihlerini muhalefet partilerine yönlendirmeleri bu seçimin en önemli siyasal sonucudur.

Bu ilk değerlendirmede bulgularımızı özet olarak verelim:

1- AKP, il genel meclisi seçimlerine göre 2007 seçim temel alınırca yüzde 8'lik çok önemli bir oy kaybına uğramıştır.

2- AKP, Trabzon ve Bartın il belediyelerini alırken Sinop, Kastamonu, Manisa, Uşak, Zonguldak, Siirt, Van, Giresun, Tekirdağ, Balıkesir, Isparta, Antalya, Aydın, Şanlıurfa, Osmaniye, Sivas gibi illeri kaybetti. Ayrıca Trakya, Batı Anadolu, Mersin, Antalya, İzmir ve İstanbul'daki çok önemli ilçe belediyelerini de kaybetti.

3- Bu seçimde Başbakan Erdoğan ne kadar uğraşsa uğraşsın yolsuzluk olaylarını örtemedi. Seçim sonuçları yolsuzluk, ekonomik kriz ve işsizliğin asıl gündem konuları olduğunu ortaya çıkardı. Deniz Feneri davası, AKP üst düzey yöneticilerinin ve çocuklarının ekonomik durumları çok konusuldu ve etkili oldu.

Kriz bizi teğet geçecektir sözü AKP karşıtı etki yarattı.

4- Ankara ve İstanbul

gibi çok önemli iki kentte AKP'nin oyları çok ciddi ölçüde geriledi.

CHP İzmir'in 30 ilçesinin 28'ini kazandı. Ankara ve İstanbul'da önemli ve büyük ilçeleri kazandı. İstanbul'da Bakırköy, Kadıköy, Beşiktaş dışında toplam olarak 12 büyük ilçeyi CHP aldı. Bunların içinde Adalar, Avcılar, Sarıyer, Maltepe, Ataşehir, Kartal, Büyükçekmece, Silivri, Çatalca ilçelerinin bulunması CHP'yi İstanbul'da söz sahibi yapmış olmaktadır.

5- Mısır'daki "Müslüman Kardeşler" metoduyla sürekli dağıtılan erzak paketleri, işin şirazesinden çıkarılıp, beyaz eşya dağıtımları ve "bizi seçmezseniz hizmet alamazsınız" şantajları etkili olamadı, hatta ters tepti.

6- MHP, DTP, SP ve DP, oylarını ciddi olarak arttıran partiler olarak ortaya çıkmıştır.

7- CHP'nin özellikle Batı bölgelerindeki başarısının altında kendi öz örgütlenmelerini kuran kadınların rolü çok büyük olmuştur. CHP'nin kıyı kesimindeki başarısının arkasında kadınların seçimlerde çok gayretli olarak çalışmaları çok etkili olmuştur.

CHP süratle kadın kollarını ve gençlik kollarını yeniden düzenlemeli ve geliştirmelidir.

Ders çıkarılmalı

8- Atatürk Cumhuriyeti'nin temel değerlerine karşı saldırılar, Başbakan'ın basın ve basın özgürlüğüne karşı çıkışları, Ergenekon davası ve ona bağlı olarak telefon dinlemeleri, aydın kesimde etkisini gösterdi ve sessiz çoğunluğun AKP aleyhine harekete geçmesine neden oldu.

9- Bu seçimler, halkın gerektiğinde sandığa el koyduğunu ve Türk demokrasısından umut kesilmemesi gerektiğini göstermektedir. Bu seçimden her parti kendisine göre dersler çıkarmasını bilmelidir.

İSTANBUL
MODERN

EĞİTİM EDUCATION